

RAN-2501002503022105

T.Y.B.A. (External) Examination March - 2026
Sociology - Social Demography : Indian Context (Paper - X)

Time: 3 Hours]

[Total Marks: 100

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book. (2) બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. Attempt all questions. (3) પ્રત્યેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવેલ છે. Marks of each question are indicated on the right side.	Seat No.: <table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> Student's Signature						

- પ્ર. 1.** સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્રનો અર્થ આપી, તેના અભ્યાસના મહત્વ અંગે વિગતે ચર્ચા કરો. **20**
અથવા
માલ્થસના વસ્તી સિદ્ધાંતને વિગતવાર વર્ણવો.
- પ્ર. 2.** સ્વતંત્રતા બાદ ભારતમાં વસ્તીવૃદ્ધિના પ્રવાહોની વિગતવાર સમજૂતી આપો. **20**
અથવા
વસ્તીવૃદ્ધિ અને પર્યાવરણ તેમજ સંશાધનો વચ્ચેના સંબંધની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- પ્ર. 3.** ભારતમાં વસ્તી વધારો અને આર્થિક વિકાસ વચ્ચેના સંબંધને વર્ણવો. **20**
અથવા
વસ્તી સંક્રાંતિના સિદ્ધાંતની વિગતવાર સમજૂતી આપો.
- પ્ર. 4.** વસ્તીવૃદ્ધિ પર અસર કરતાં પરિબળો તરીકે પ્રજનનશીલતા અને લગ્નની ઉંમર અંગે ચર્ચા કરો. **20**
અથવા
વસ્તીવૃદ્ધિ અને સામાજિક વિકાસ વચ્ચેના સંબંધ અંગે વિસ્તૃત સમજૂતી આપો.
- પ્ર. 5.** ભારતમાં કુટુંબ નિયોજન કાર્યક્રમ અંગે વિગતે ચર્ચા કરો. **20**
અથવા
- પ્ર. 5.** ટૂંકનોંધ લખો **10+10=20**
1. જન્મદર
2. લિંગ પ્રમાણ

ENGLISH VERSION

- Q. 1.** Define Social Demography and discuss in detail the importance of its study. **20**
OR
- Q. 1.** Explain Malthus' Theory of Population in detail.
- Q. 2.** Explain in detail the trends of population growth in India after Independence. **20**
OR
- Q. 2.** Discuss in detail population growth in relation to environment and resources.

- Q. 3.** Explain the relationship between population growth and economic development in India. **20**
- OR**
- Q. 3.** Explain in detail the Theory of Demographic Transition.
- Q. 4.** Discuss fertility and age at marriage as important factors affecting population growth. **20**
- OR**
- Q. 4.** Explain in detail the relationship between population growth and social development.
- Q. 5.** Discuss in detail the Family Planning Programme in India. **20**
- OR**
- Q. 5.** **Write short notes:** **10+10=20**
1. Birth rate
 2. Sex Ratio
-